

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean împotriva Olgăi Duplava, intervenient accesoriu Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, cu privire la apărarea dreptului de vecinătate, și cererea reconvențională înaintată de Olga Duplava împotriva Mariei Sprîncean și Valeriu Sprîncean cu privire la apărarea dreptului de vecinătate, împotriva deciziei din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 13 noiembrie 2015 Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean au înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Olgăi Duplava, prin care au solicitat apărarea dreptului de vecinătate prin obligarea pârâtei de a reconstrui și schimba direcția acoperișului construcțiilor ce îi aparțin, care sunt amplasate pe linia de hotar dintre terenurile lor, cu înclinarea acoperișului în partea terenului Olgăi Duplava, obligarea pârâtei de a scoate pe cheltuiala sa arborii și arbuștii ce cresc pe o distanță de 2 metri față de linia hotarului terenului Mariei Sprîncean și Valeriu Sprîncean.

În motivarea acțiunii, Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean au indicat că sunt coproprietarii casei de locuit cu accesorii și a terenului aferent acesteia, situate în r-nul Ialoveni, s. Costești.

Pârâta Olga Duplava este vecina lor. Aceasta deține în proprietate casa de locuit cu teren aferent. Totodată, pârâta mai deține în proprietate o construcție accesorie pe lângă casa de locuit, care este amplasată direct pe linia hotarului ce delimitează terenurile părților în litigiu.

Reclamanții au invocat că acoperișul construcției enunțate, ce aparține pârâtei, este construit înclinat astfel încât, toată apa în rezultatul ploilor, a zăpezii și a gheții, se scurge de pe acoperiș pe terenul lor, iar, împrejurările în cauză duc la un proces de înmuiere a terenului reclamanților și imposibilitatea folosirii raționale a

porțiunii respective de teren, or în partea respectivă este amplasată intrarea în gospodăria lor.

Au menționat că toate solicitările verbale de soluționare a problemei date adresate pârâtei, au rezultat cu conflicte și acțiuni de intimidare manifestate prin plângeri la poliție și la alte autorități.

Reclamanții au remarcat că pe linia de hotar dintre părți, care este delimitată de un gard de plasă, pârâta, prin inacțiuni, a lăsat să crească copaci și tufari pe distanță de câțiva metri față de linia de hotar, fapt care generează umbrirea terenului lor și alte incomodități.

Astfel, consideră că circumstanțele expuse reprezintă o încălcare a dreptului de vecinătate, adică o atentare inadmisibilă în privința terenului lor, deoarece nu permite exploatarea bunului în mod obișnuit, fiind încălcate în mod direct prevederile legale.

La 10 martie 2016, pârâta Olga Duplava s-a adresat cu cerere reconvențională împotriva Mariei Sprîncean și Valeriu Sprîncean, solicitând, prin cererea de concretizare din 13 februarie 2018 (vol. I f.d. 153-157), obligarea reclamanților să înlăture încălcările care nu sunt legate de privarea de posesiune, dispunându-se obligarea Mariei Sprîncean și a lui Valeriu Sprîncean să nu mai cauzeze daune bunului imobil ce-i aparține (bucătăria de vară), prin șiroirea apelor pluviale pe peretele bunului imobil menționat; obligarea reclamanților să evacueze de lângă peretele bunului imobil (bucătăria de vară) solul cu care a fost acoperit spațiul dintre peretele bunului imobil menționat și terenul ce aparține familiei Sprîncean, care era folosit pentru evacuarea apelor pluviale; obligarea reclamanților să execute dispoziția Inspectoratului Ecologic de Stat, Direcția Ecologică Ialoveni din 23 septembrie 2014 și să betoneze spațiul dintre gospodăria lor și a Olgăi Duplava; obligarea Mariei Sprîncean și Valeriu Sprîncean să repare în termen cât mai restrâns și pe cont propriu dauna cauzată prin acțiunile și inacțiunile acestora, bunului imobil (bucătăria de vară) ce aparține Olgăi Duplava, și anume: să întărească fundamentul peretelui, să instaleze bordură, să acopere peretele cu un strat de etanșare, să tencuiască peretele; obligarea Mariei Sprîncean și a lui Valeriu Sprîncean să-i permită de câte ori va fi necesar accesul pe terenul lor pentru efectuare lucrărilor de întreținere a construcției accesorii amplasată în apropierea liniei de hotar cu terenul reclamanților și încasarea de la reclamanți a sumei de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea cererii reconvenționale, Olga Duplava a indicat că la 5 iulie 2007 soții Sprîncean, în baza contractului de înstrăinare a casei de locuit cu condiția întreținerii pe viață, au devenit coproprietari ai casei de locuit cu accesorii și a terenului aferent acesteia, situate în r-nul Ialoveni, s. Costești, str. Salcânilor, 21. Astfel, părțile sunt vecini, de unde se pot produce influențe reciproce și pe lângă respectarea drepturilor și obligațiilor prevăzute de lege, trebuie să se respecte reciproc.

A menționat că la data încheierii acestui contract, bunurile imobile erau despărțite de o râpă cu lățimea aproximativ de doi metri.

Construcția accesorie (bucătăria de vară) a fost edificată de Olga Duplava în apropierea hotarului cu acordul proprietarului precedent, Anastasia Anton, în anul 1977.

Arborii care cresc în apropierea hotarului au fost sădiți de Olga Duplava și Anastasia Anton cu scopul protejării de eroziune a solului, pe malul râpei.

A indicat că conform Codului civil, proprietarul este obligă să sădească arborii, fie ei fructiferi, fie ne fructiferi, la distanța prevăzută de lege, regulamentul de urbanism sau obiceiul locului, distanță care să nu fie mai mică de 2 metri de linia de hotar. Excepție de la regula generală a constituie arborii mai mici de 2 metri, plantațiile și gardurile vii, pentru care legiuitorul nu instituie obligativitatea respectării distanței minime de la hotar. Astfel, arborii mai mici de 2 metri plantațiile și gardurile vii pot fi sădite chiar la hotar. Distanța minimă de 2 metri este obligatorie numai în mod subsidiar, adică în lipsă ce alte prevederi legale, de regulamentul de urbanism sau de obiceiul locului. Constatarea existenței unor obiceiuri locale constante, adică cunoscute și aplicate ca o regulă generală, ține de competența instanței de judecată. Obligația de a respecta distanța dispare când proprietarul terenului a dobândit o servitute contrarie, adică dreptul de a sădi arbori la o distanță inferioară.

A menționat că din anul 2007 vecinii Sprîncean nu a avut nici o pretenție. Către vecinii Sprîncean s-a adresat de mai multe ori cu solicitări de a-i permite accesul pe terenul lor pentru efectuarea lucrărilor de reparație și întreținere a construcției accesorii și anume reparația sistemului pluvial, care este în stare deplorabilă, iar din această cauză apa se scurge și pe pereții imobilului și se infiltrează în temelia casei sale, ce provoacă umezeală și duce la distrugerea bunului care îi aparține.

Prin încheierea protocolară din 29 martie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, în calitate de intervenient accesoriu, în proces s-a atras OCT Ialoveni (IP „Agenția Servicii Publice”).

Prin hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, cererea de chemare în judecată înaintată de Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean împotriva Olgăi Duplava, intervenient accesoriu IP „Agenția Servicii Publice”, cu privire la apărarea dreptului de vecinătate, s-a admis integral.

S-a obligat Olga Duplava să reconstruiască și să schimbe direcția acoperișului construcțiilor ce îi aparțin și care sunt amplasate pe linia de hotar între terenul cu nr. cadastral xxxxx situat în satul Costești, r-nul Ialoveni, ce aparține Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean și cel al Olgăi Duplava, cu înclinarea acoperișului spre partea terenului cu nr. cadastral xxxxx, ce aparține Olgăi Duplava.

S-a obligat Olga Duplava să defrișeze din contul său arborii și arbuștii ce cresc pe o distanță de 2 metri față de linia hotarului terenului cu nr. cadastral xxxxx, situat în satul Costești, r-nul Ialoveni, ce aparține Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean.

S-a admis parțial cererea reconvențională înaintată de Olga Duplava împotriva Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean cu privire la apărarea dreptului de vecinătate.

S-au obligat Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean să evacueze de lângă peretele bunului imobil care aparține Olgăi Duplava, solul cu care a fost acoperit spațiul dintre peretele bunului imobil ce aparține Olgăi Duplava și terenul ce aparține Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean, care era folosit pentru evacuarea apelor pluviale.

S-au obligat Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean să execute dispoziția Ministerului Mediului, Inspectoratul Ecologic de Stat, Direcția Ecologică Ialoveni

din 23 septembrie 2014 și să betoneze spațiul dintre gospodăria lor și cel al Olgăi Duplava.

S-au obligat Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean să-i permită Olgăi Duplava, ori de câte ori va fi necesar, accesul pe terenul lor pentru efectuarea lucrărilor de întreținere a construcției accesorii.

Capetele de cerere privind obligarea Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean să înlăture încălcările care nu sunt legate de privarea de posesiune, cu obligarea Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean să stopeze și să nu mai cauzeze în continuare daune, provocate bunului imobil ce aparține Olgăi Duplava, prin șiroirea apelor pluviale pe peretele bunului imobil și obligarea Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean să repare dauna cauzată prin acțiunile lor bunului imobil ce aparține Olgăi Duplava și anume: să întărească fundamentul peretelui, să instaleze bordură, să acopere peretele cu un strat de etanșare și să tencuiască peretele, s-au respins ca neîntemeiate.

S-a încasat de la Olga Duplava în beneficiul Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean, cu titlu de cheltuieli de judecată, suma de 100 lei pentru achitarea taxei de stat și 3 500 lei cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat în mod solidar de la Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean în beneficiul Olgăi Duplava, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 5 000 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 22 martie 2018 Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean au declarat apel.

Ulterior, la 26 martie 2018, apel împotriva hotărârii primei instanțe a declarat Olga Duplava.

Prin decizia din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de Olga Duplava.

S-a admis cererea de apel depusă de Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean .

S-a casat parțial hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, în partea obligării Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean să execute dispoziția Ministerului Mediului, Inspectoratul Ecologic de Stat, Direcția Ecologică Ialoveni din 23 septembrie 2014 și să betoneze spațiul dintre gospodăria lor și a Olgăi Duplava, emițând în această parte o nouă hotărâre prin care s-a respins ca nefondat capătul de cerere depus de Olga Duplava privind obligarea Mariei Sprîncean și lui Valeriu Sprîncean să execute dispoziția Ministerului Mediului, Inspectoratului Ecologic de Stat, Direcției Ecologice Ialoveni din 23 septembrie 2014 și să betoneze spațiul dintre gospodăria lor și cel al Olgăi Duplava.

În rest hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni s-a menținut.

La 18 februarie 2019, Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 7 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea în care a fost menținută hotărârea din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, în partea admiterii cererii reconvenționale, casarea hotărârii din 23 februarie 2018 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, în partea admiterii parțiale a cererii reconvenționale, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinse pretențiile înaintate de către Olga Duplava cu privire la apărarea dreptului de vecinătate, prin obligarea evacuării solului și obligarea de a permite accesul pe terenul lor.

În motivarea recursului au invocat că instanța de judecată a aplicat eronat prevederile normelor de drept material ce ține de apărarea dreptului de vecinătate, fapt prin care a admis încălcarea dreptului de proprietate al recurenților.

Consideră că soluția instanței de fond și de apel, în partea admiterii parțiale a cererii reconvenționale, este neîntemeiată și nefondată.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele dosarului atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost recepționată de recurenți la 17 decembrie 2018.

Din aceste considerente, Colegiul consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se

invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Maria Sprîncean și Valeriu Sprîncean.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari